

NEMŮŽEME DÁT, CO SAMI NEMÁME

V západní kultuře se vysoce cení produktivita a výkonnost. Jednou mi bylo řečeno, že modlitba a zakoušení Boží přítomnosti je luxus, který si budeme užívat až v nebi; nyní je třeba zvládnout spoustu práce. Lidé bloudí, svět se nachází ve vážných potížích a Bůh nás pověřil hlásáním radostné zprávy – evangelia.

Práce pro Boha, která ale není živena hlubokým vnitřním životem s Bohem, bývá vždy poznamenána negativními věcmi, jako jsou egoismus, touha po moci, potřeba uznání, chybné představy o úspěchu a mylné přesvědčení o tom, že my už nemůžeme selhat.

A pokud takto pracujeme pro Boha, naše vlastní zakoušení evangelia se dostane na vedlejší kolej. Kvůli své práci pro Boha zapo-

meneme být lidmi. Naše zkušenostní vnímání sebehodnoty a sebepotvrzení se postupně přesune z Boží bezpodmínečné lásky v Kristu k naší práci a výkonu a Kristova radost postupně zmizí.

Má-li naše činnost pro Boha fungovat správně, musí plynout z života s Bohem. Nemůžeme totiž dát, co sami nemáme.

Jedinou cestou k čistému srdci a k patření na Boha je pracovat pro Boha v takové míře, která odpovídá našemu přebývání s ním (Mt 5,8).

Podle knihy P. Scazzera: *Emočně zdravá spiritualita*

AKTUALITY

ROK SMÍŘENÍ: ROVENSKO POD TROSKAMI

Další z událostí **Roku smíření v litoměřické diecézi** se zúčastní velvyslanec Německa Peter Reuss. Bohoslužba a modlitba u Smírčího kříže obětí divokého odsunu německy mluvícího obyvatelstva po druhé světové válce se uskuteční **v neděli 8. března v Rovensku pod Troskami**.

Začátek je naplánovaný na **09:30 hodin u Smírčího kříže (cca 7 min chůze od kostela)**. Následnou mši sv. bude v kostele sv. Václava bude celebrovat biskup Stanislav Příbyl, zúčastní se duchovní křesťanských církví a představitelé místní samosprávy.

Území litoměřické diecéze je dodnes neblaze poznamenané násilím a válkou i děním po ní. „To zlo je stále patrné. A nesmíme přehlížet, že se dělo i z české strany. K těmto místům patří i Rovensko pod Troskami,“ připomíná biskup Stanislav. Jak upozorňuje, násilí ze strany Čechů v poválečném období, zvláště při „divokém odsunu“ bylo mnoho. „Mír i naše smíření musí být pravdivé a spravedlivé. Vidím, že v tom máme stále nějaká zanedbání. Naše úsilí být si navzájem smířenými přáteli musí být trvalé.“ Historii podle jeho slov nezměníme, ale můžeme přispět k uzdravení, protože „předsudky přežívají a neochota o některých věcech mluvit, neochota přiznat si, že všichni jsme zhrěšili, je tu stále“. Trvale upozorňuje na stálá i nová nebezpečí při uplatňování principu kolektivní viny, posuzování bližních podle národnosti, rasy či přesvědčení. „Rád bych, abychom byli ostražití a nedopustili opakování starých a poznaných chyb,“ uzavírá litoměřický biskup.

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 26. února 2026. Uzávěrka následujícího čísla: 12. března 2026. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník

ŘK farnosti Semily

Číslo 5

1. března 2026

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na fare (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Košťofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 2. 3. – 15. 3. 2026

2. 3. Po – – –

3. 3. Út – – –

4. 3. St – – –

5. 3. Čt KA 08.00 za zdraví a Boží požehnání pro Jaroslavu

6. 3. Pá KO 17.30 pobožnost křížové cesty
KO 18.00 za dar víry pro děti a vnoučata

7. 3. So DD 13.30 za farníky
KA 18.00 za ++ Gabrielu a Ladislava

8. 3. Ne 3. NEDĚLE POSTNÍ

KO 08.30 za + mamku a za + Olgu Zaciosovou

9. 3. Po – – –

10. 3. Út KA 18.00 za ++ Pavla a Františku

11. 3. St KA 08.00 za uzdravení kamaráda Zdeňka a dar odpuštění

12. 3. Čt KA 08.00 za + Karolínu

13. 3. Pá KO 17.30 pobožnost křížové cesty
KO 18.00 za + Viktora

14. 3. So DD 13.30 za farníky
KA 18.00 za zdraví a Boží požehnání k narozeninám syna

15. 3. Ne 4. NEDĚLE POSTNÍ

KO 08.30 za + Josefa Zumra
CH 15.00 na úmysl

AI – FASCINUJÍCÍ I HROZIVÁ

Když dnes mluvíme o AI, často se ocitáme mezi dvěma póly: mezi fascinací a obavou, mezi příslibem a nejistotou. Zdá se, že technologický vývoj nás znovu nutí klást si otázky, které jsou staré jako lidstvo samo – otázky po člověku, po svobodě, po moudrosti, a když je člověk věřícím křesťanem a nadto pracuje jako teolog, samozřejmě také po Bohu. Teologům tak AI neotvírá jen nový předmět studia, ale i nové zrcadlo, ve kterém vidíme znovu sebe sama a můžeme se znovu ptát po podstatě a poslání naší práce, po tom, zda a jak náš hlas může být znovu relevantní v církvi i společnosti. Je to výzva, číst znamení času. Z nich jedno podstatné je právě umělá inteligence. Úhlů pohledu na tuto technologii, o které papež František v roce 2024 prohlásil, že je „fascinující i hrozivá“, existuje mnoho. Dva z nich bych nyní rád nabídl pozornosti čtenářů.

AI jako náboženský profesionál či partner?

První pohled se týká otázky, zda, popřípadě jak, může umělá inteligence vstupovat do duchovního prostoru člověka: může hrát roli pastoračního pracovníka, duchovního průvodce či „partnera“ při přípravě na svátost smíření? Může pomoci lidem řešit existenciální témata? Nebo se spíše jeví jako nový typ psychotherapeutického či edukačního nástroje?

Za jednu z nejdůležitějších historických proměn, kterých jsme dnes svědky, lze považovat situaci, kdy nově, a dosud bezprecedentně, lze komunikovat se stroji pomocí přirozeného jazyka. Typicky se v tomto případě jedná o generativní umělou inteligenci, která se svými uživateli vede konverzaci v jazyce, kterým mluví a kterému rozumí. To přirozeně svádí k antropomorfizaci takového nástroje.

Je třeba říci, že v náboženském kontextu se dnes již mnoho lidí obrací na AI podobným způsobem, jakým se tradičně obraceli na du-

chovní autority. Ptají se, sdílejí své obavy, hledají naději. AI dokáže být dostupná, trpělivá, chápající, přívětivá – a možná právě to mnohým v běžném životě chybí.

Co je ovšem podstatné, AI není osobou. Nemá zkušenost utrpení, nemá vlastní prožitky víry, neprošla žádným duchovní obrácením ani temnou nocí duše, jak o ní svědčí řada mystiků (např. Thomas Moore). Její empatie je simulovaná, nikoli zakoušená. A tak se před námi otevírá otázka, zda takový „dialog“ může skutečně nést nějakou duchovní hloubku, nebo zda jde o něco kvalitativně zcela odlišného – o nástroj, který může v některých případech pomoci (např. s přípravou na duchovní rozhovor), ale v případech jiných, zejména pokud ho budeme považovat za něco, čím není – tedy za lidského partnera, může způsobit újmu. Nepřiměřená (a ve své podstatě mylná) antropomorfizace AI tedy rozhodně představuje jisté riziko.

Může nám tedy vůbec AI nějak pomoci v duchovním životě? Určitý potenciál tam vidím: AI může fungovat jako informační partner, jako edukační zrcadlo, někdy i jako prostor, kde si můžeme vyzkoušet formulovat otázky dřív, než je položíme skutečnému člověku. V oblasti teologie, pastorační, ale i v pedagogice mohou takové nástroje podporovat kritickou reflexi, dostupnost i inkluzi. Co ale nemohou, je nahradit mezilidský vztah. AI tak může být do jisté míry naším průvodcem na duchovní cestě životem, může být jeho podporou, ale skutečný duchovní život se odehrává jinde, nejen v našem, osobním nitru, ale také ve společenství s druhými lidmi. Řečeno křesťanským jazykem: ve společenství věřících, tedy v církvi.

Když jsem řekl, že AI může být naším průvodcem po cestách duchovního života, nabízí se otázka: Chceme takového průvodce? Není to tak, že by byl jen novou verzí alegorických

společníků poutníka z Komenského *Labirintu světa a ráje srdce*? Není AI jen Všeživý a Všudybud 2.0? Nenasazuje nám AI dokonalejší, algoritmickou uzdu zvědavé všetečnosti či zbrusu nové (high-tech) růžové brýle mámení nové, virtuální reality? Není AI jen novou verzí průvodců labirintem světa lidské marnivosti a falše, který nám ze své podstaty nemůže nabídnout vnitřní pokoj v ráji srdce, neboť nás od Krista spíše odvádí, než aby nás k němu vedl? To jsou otázky k diskusi, kterou je třeba začít na půdě křesťanství seriózně vést.

Společnost, kritické myšlení a potřeba duchovní orientace

Druhý úhel pohledu vychází z vatikánské doktrinální nóty *Antiqua et nova*. Její český překlad vyšel na podzim 2025 v Karmelitánském nakladatelství. Ta zdůrazňuje etické, sociální a kulturní dimenze současné technologické proměny. V tomto kontextu je dobré připomenout, že AI není jen nástroj – je to také struktura moci, je to ekonomický a kulturní fenomén, který proměňuje naše vidění světa. Přináší nové možnosti, ale i nové nerovnosti. Mění povahu práce, vzdělávání i mezilidské komunikace. A možná ještě více mění to, jak přemýšlíme o sobě, o společnosti a o pravdě.

Tady se otevírá téma kritického myšlení a zdá se, že v době tzv. „algoritmické personalizace“ všeho možného je důležitější, než kdy bylo. Více než kdy jindy totiž potřebujeme rozvíjet schopnosti, jako jsou: rozpoznávání manipulace, porozumění novým médiím či orientace v nepřetržitých tocích informací. Zdá se, že *Antiqua et nova* nás vyzývá k tomu, abychom se vůči AI a jejím dvouznačným efektům, jejímu potenciálu na straně jedné, i nebezpečí, které představuje na straně druhé, neuzavírali do defenzivy, ale abychom četli znamení času s odvahou (víry) a moudrostí (srdce). To se snadno řekne, ale

hůř dělá. Velmi často, téměř pokaždé, když mám možnost mluvit o AI v kontextu náboženství, se setkávám u posluchačů s pocity strachu a ohrožení. AI vyvolává strach. Strach ze ztráty kompetencí, autonomie, identity. Strach, že technologie začne určovat rytmus našeho života. Tyto obavy není radno bagatelizovat – jsou výrazem lidské touhy po orientaci, po jistotě, po něčem, co přesahuje technologický rámec.

A tady se oba úhly pohledu propojují. Duchovní otázky, otázky spojené s duchovní orientací, a společenské obavy nejsou dva oddělené světy. Touha po smyslu, vztahu a bezpečí je společná oběma. Pokud mají církve, teologie či humanitní vědy nabídnout současné společnosti něco relevantního, bude potřeba podívat se právě sem: do prostoru, kde se technologie stává katalyzátorem našich nehlubších otázek.

Myslím, že výzva dneška nespočívá primárně v tom, zda AI může mluvit o Bohu, či nikoliv, ale v tom, co nám AI může říci o člověku – o nás samých. Kromě toho si musíme klást nejen otázky etického rázu, jakkoliv jsou důležité, ale též otázky spojené s ontologií či hermeneutikou AI, tedy: Co jsme to vlastně vytvořili? Jaké to má místo v našem světě? Jak interpretovat výstupy umělé inteligence, zejména té generativní? Jak interpretovat samu AI? A jak interpretovat naši interakci s ní?

František Štěch